artistic research DUNKE-DUNK 2022

{Re}acceptance

{touches of history – through the landscape to the body}

jan
feb
mar
apr
may
jun
jul
aug
sept

body interior

Norway

England

global extension
in between

Hasvik

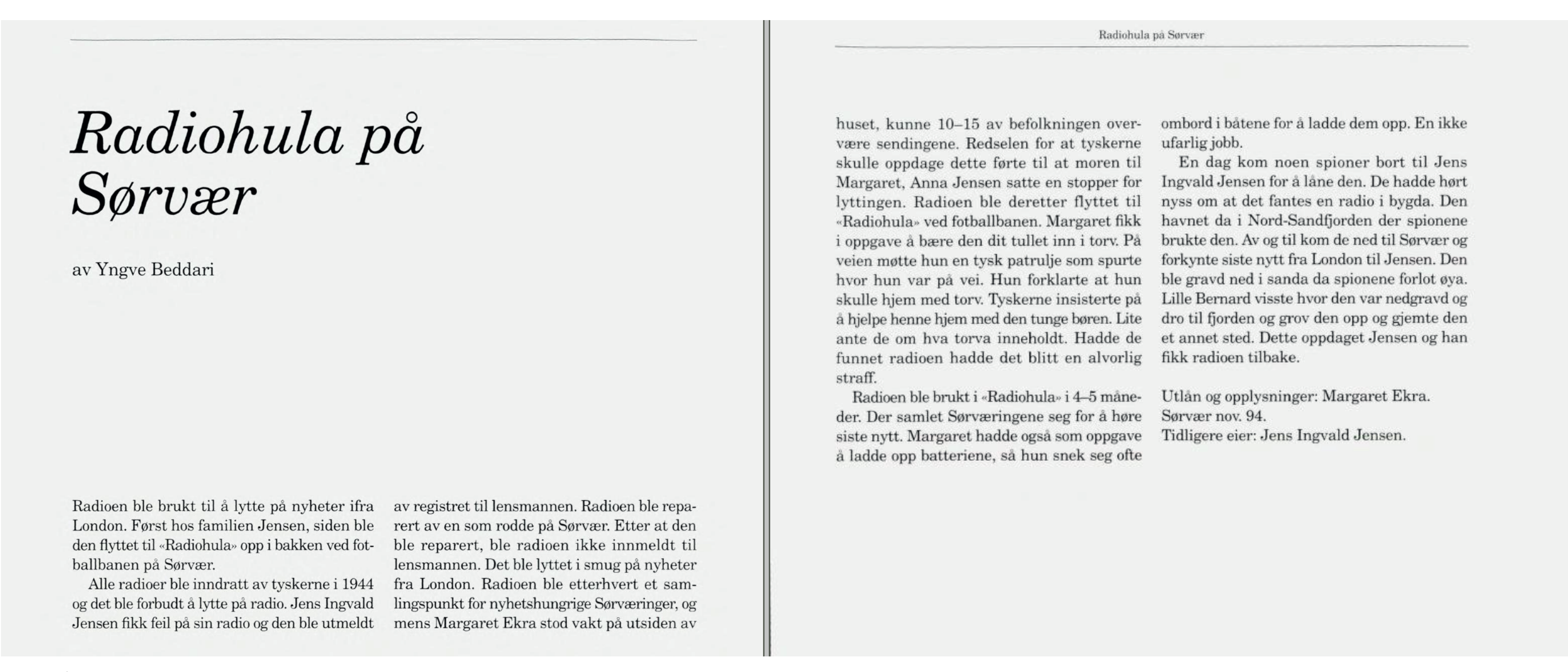

Radiohula på Sørvær

av Yngve Beddari

Radioen ble brukt til å lytte på nyheter ifra London. Først hos familien Jensen, siden ble den flyttet til «Radiohula» opp i bakken ved fotballbanen på Sørvær.

Alle radioer ble inndratt av tyskerne i 1944 og det ble forbudt å lytte på radio. Jens Ingvald Jensen fikk feil på sin radio og den ble utmeldt av registret til lensmannen. Radioen ble reparert av en som rodde på Sørvær. Etter at den ble reparert, ble radioen ikke innmeldt til lensmannen. Det ble lyttet i smug på nyheter fra London. Radioen ble etterhvert et samlingspunkt for nyhetshungrige Sørværinger, og mens Margaret Ekra stod vakt på utsiden av huset, kunne 10–15 av befolkningen overvære sendingene. Redselen for at tyskerne skulle oppdage dette førte til at moren til Margaret, Anna Jensen satte en stopper for lyttingen. Radioen ble deretter flyttet til «Radiohula» ved fotballbanen. Margaret fikk i oppgave å bære den dit tullet inn i torv. På veien møtte hun en tysk patrulje som spurte hvor hun var på vei. Hun forklarte at hun skulle hjem med torv. Tyskerne insisterte på å hjelpe henne hjem med den tunge børen. Lite ante de om hva torva inneholdt. Hadde de funnet radioen hadde det blitt en alvorlig straff.

Radioen ble brukt i «Radiohula» i 4–5 måneder. Der samlet Sørværingene seg for å høre siste nytt. Margaret hadde også som oppgave å ladde opp batteriene, så hun snek seg ofte ombord i båtene for å ladde dem opp. En ikke ufarlig jobb.

En dag kom noen spioner bort til Jens Ingvald Jensen for å låne den. De hadde hørt nyss om at det fantes en radio i bygda. Den havnet da i Nord-Sandfjorden der spionene brukte den. Av og til kom de ned til Sørvær og forkynte siste nytt fra London til Jensen. Den ble gravd ned i sanda da spionene forlot øya. Lille Bernard visste hvor den var nedgravd og dro til fjorden og grov den opp og gjemte den et annet sted. Dette oppdaget Jensen og han fikk radioen tilbake.

Utlån og opplysninger: Margaret Ekra.
Sørvær nov. 94.
Tidligere eier: Jens Ingvald Jensen.

Photo from
Krigen på Sørøya 1940-1945

Radio var einaste formidlingskanal som nådde direkte ut til heile befolkninga og var difor svært viktig. Dei tyske styrkane tok kontroll over Norsk rikskringkasting straks dei inntok landet 9. april.

Foto: Yngve Beddari

Photo from
Krigen på Sørøya 1940-1945

Okkupasjonen av den nasjonale kringkastinga gjorde at folk fekk eit ekstraordinært behov for nytt utanfrå.
BBC begynte å sende nyhendesendingar på norsk allereie 9. april. Ganske snart kom NRK med eigne sendingar frå London og Boston

Arkivverket.no

Illegal radiolytting blei etter dette ein utbreidd og svært viktig motstandsaktivitet.

DA-DA-DA-DOM

DA-DA-DA-DOM

DA-DA-DA-DOM

DA-DA-DA-DOM

De dramatiske åpningstaktene fra Beethovens skjebnesymfoni, etterfulgt av ordene «Dette er London».

Photo from
75 Years Ago: C.S. Lewis Speaks to Britain about Christianity on the BBC—A Chronology
Justin Taylor

NRK

5th Symphony

1. En mann du kan lite på
2. Et langspyd i neven
3. Stå ikke stille
4. Ikke før klokken åtte
5. Se helst dum ut
6. Den evige lengsel
7. De lytter til snakket
8. Reven har fått nye briller
9. Kua går med raggsokker
10. Spurven tygger drøv
11. Grøten muliggjør alt
12. Bøygen tatt boksetimer
13. Lodda siger inn på Vågen
14. Lytt på bua
15. Vil frem
16. Til jerv, saken er i orden

NRK

Den norske regjering som hadde flyktet til London så også radioens muligheter og startet sine egne radiosendinger til det okkuperte Norge. Disse sendingene betydde svært mye for de som bodde i det okkuperte Norge.

Det var Toralv Øksnevad som først og fremst ble forbundet med Stemmen fra London som formidlet nyheter og beskjeder fra eksilregjeringen. Fra august 1940 var han på plass i England for å lede de frie sendingene som på folkemunne ble kalt «London Radio»

NRK

Radio

▶ Beethovens skjebnesymfoni

Under krigen ble nyheter, reportasjer og kommentarer på norsk sendt fra London til det okkuperte Norge. Blant de mest kjente stemmene var Dagsnytt-sjef Toralv Øksnevad, Hartvig Kiran og Olav Rytter. Det var tre sendinger daglig på til sammen en time, med nyheter, reportasjer og kommentarer. Hjemme i Norge ble nyhetene spredt til folk via jungeltelegrafen eller illegale aviser som ofte hadde navnet "London Nytt".

vind vind vind vind

vind vind vind vind

vind vind vind vind

vind vind vind vind

Dette er London

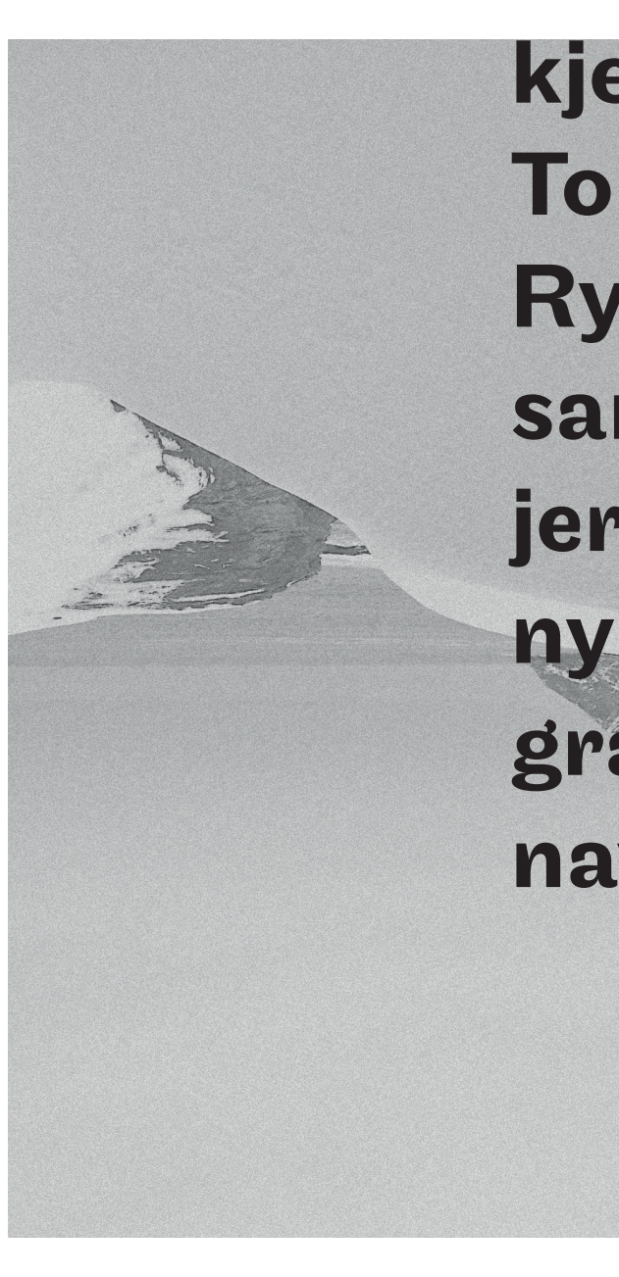

Photo Nataliia Korotkova
Research trip Hasvik, Kvithellhula
2022 Jan

Stemmen fra London

Hverdagen var det vi hører nå.
Den evinnelige lyden.

Photo fra filmen
Brennpunkt, Hulefolket

dag etter dag etter dag etter dag etter **dag**

dag etter **dag** etter dag etter dag etter dag

dag etter dag etter dag etter dag etter dag

dag etter **dag** etter dag etter dag etter dag

dag etter dag etter **dag** etter dag etter dag

dag etter **dag** etter dag etter dag etter dag

dag etter dag etter dag etter **dag** etter dag

dag etter **dag** etter dag etter dag etter dag

Evinnelige lyden

DUNKE-DUNK

DUNKE-DUNK

DUNKE-DUNK

DUNKE-DUNK

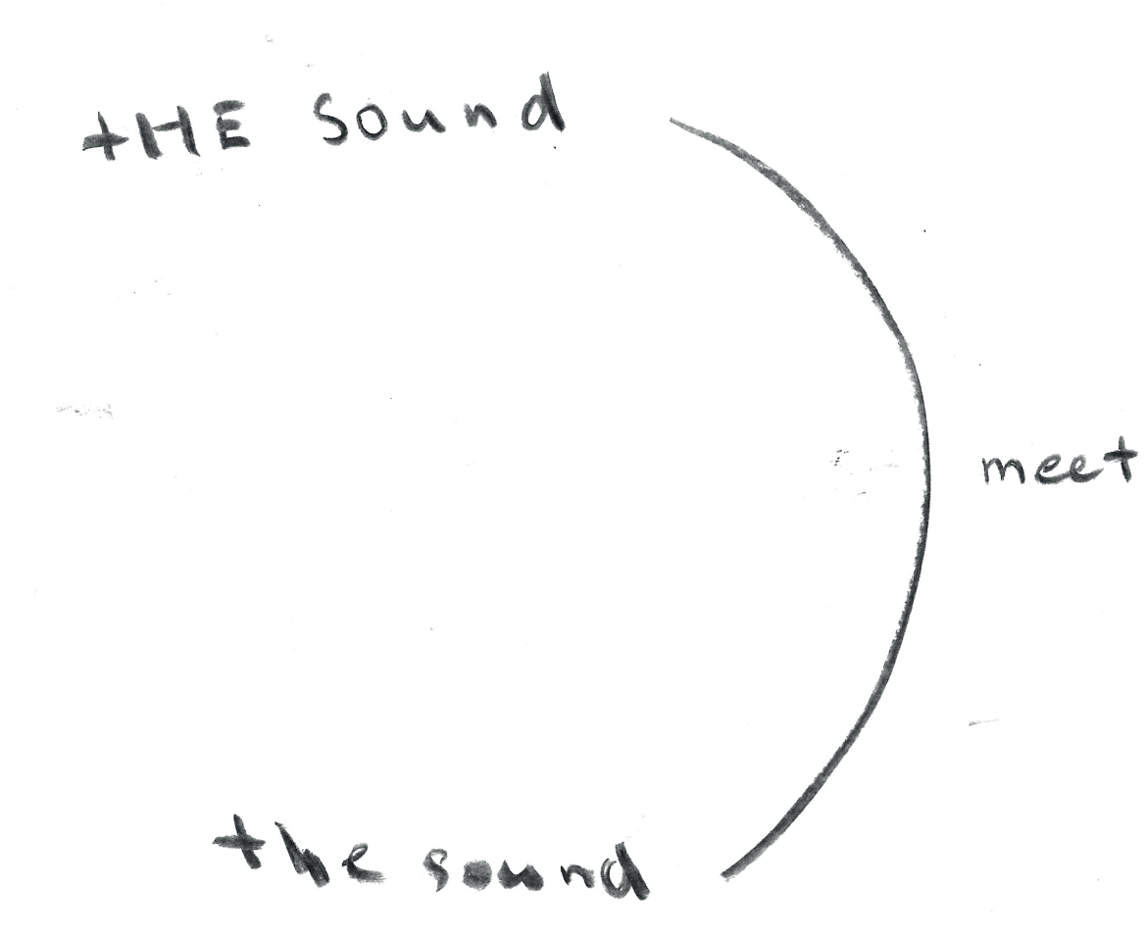
tHE Sound
meet
the sound

Folket i hulene

De hørte imidlertid bare sjøen som vasket opp mot fjæresteinene.

sjøen sjøen sjøen

sjøen sjøen sjøen

De spurte vakter om han var sikker på at det var skøytelyder han hadde hørt. Noe beskjemmet måtte han innrømme at det var hans egne kraftige hjertelyder som hadde spilt ham pus.

~~**skøytelyder**~~

hjertelyder

Berghaus

the influence of technology upon human perception is politicized by the very nature of who owns, has access to, and is affected by technology. It reaches beyond drama, poetry, and other manifestations of the aural avant-garde.

the one who can't speak

Sørøya

transmit and receive the wind

Hasvik

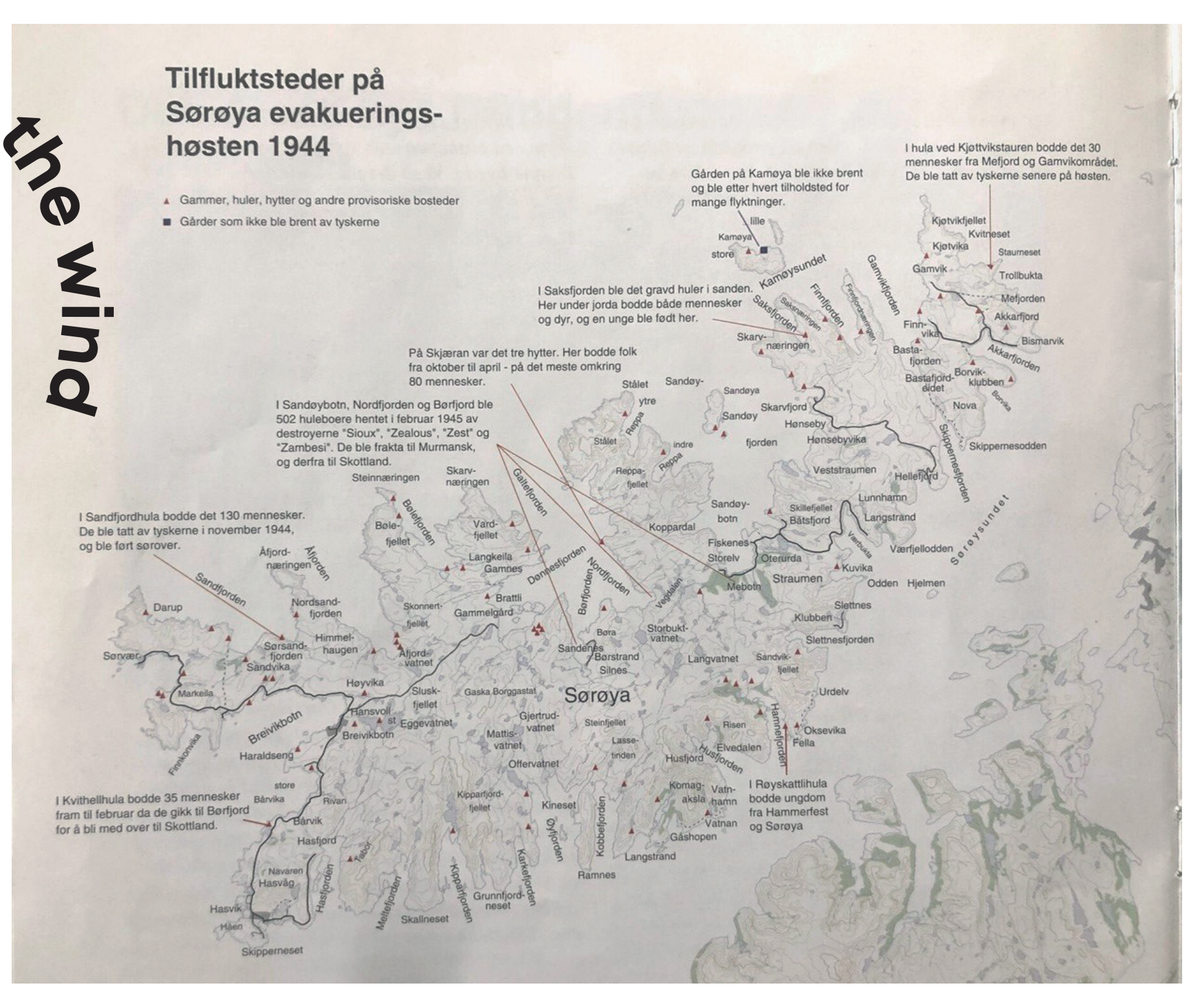
Tilfluktsteder på Sørøya evakueringshøsten 1944
▲ Gammer, huler, hytter og andre provisoriske bosteder
■ Gårder som ikke ble brent av tyskerne
I hula ved Kjøttvikstauren bodde det 30 mennesker fra Mefjord og Gamvikområdet. De ble tatt av tyskerne senere på høsten.
Gården på Kamøya ble ikke brent og ble etter hvert tilholdsted for mange flyktninger.
I Saksfjorden ble det gravd huler i sanden. Her under jorda bodde både mennesker og dyr, og en unge ble født her.
På Skjæran var det tre hytter. Her bodde folk fra oktober til april - på det meste omkring 80 mennesker.
I Sandøybotn, Nordfjorden og Børfjord ble 502 huleboere hentet i februar 1945 av destroyerne "Sioux", "Zealous", "Zest" og "Zambesi". De ble frakta til Murmansk, og derfra til Skottland.
I Sandfjordhula bodde det 130 mennesker. De ble tatt av tyskerne i november 1944, og ble ført sørover.
I Kvithellhula bodde 35 mennesker fram til februar da de gikk til Børfjord for å bli med over til Skottland.
I Røyskattlihula bodde ungdom fra Hammerfest og Sørøya
Sørøya
Sørvær
Hasvik
Breivikbotn
Sørøysundet
Kamøysundet